

Lekce 2

Dějiny lidstva

Na prvních stránkách 1. knihy Mojžíšovy (Genesis) nám Bůh poskytl záznam počátku našeho světa i celého vesmíru a všeho, co je v nich obsaženo. Události, které jsou zde vylíčeny, nejenom vzbuzují u lidí obrovský zájem, nýbrž jsou pro ně i nesmírně důležité. Vždy totiž měly a stále i mají pro lidstvo dalekošáhly dopad.

Tato lekce se zabývá obsahem kapitol 1 – 11 Genesis. V těchto kapitolách se setkáváme s postavami a osobnostmi, které patří k těm nejdůležitějším v celé Bibli: Adam, Eva, satan, Noe, Šém a Abraham. Rovněž se zde dočteme o událostech patřících k těm nejosudnějších v celých lidských dějinách: stvoření člověka a jeho následný pád do hříchu, zkáza hříšného lidského pokolení ve vodách potopy a současná záchrana vybrané zbožné rodiny, skrze kterou pak v budoucnu Bůh naplní svůj záměr s lidstvem.

Při studiu této lekce se seznámíš se zmíněnými postavami i událostmi. Nalezneš rovněž mnohé odpovědi na otázky týkající se jak původu světa, tak i *lidu Božího*, k němuž patříme.

osnova lekce

Počátky v Genesi

Bůh Genese

Události Genese

Člověk – Boží veledílo

Veliká tragédie lidstva

Pád a jeho stín

Potomci a zkáza

Nový počátek

cíle lekce

Po ukončení této lekce bys měl být schopen:

- popsat události stvoření, pádu, potopy a vysvětlit, v čem spočívá jejich význam.
- rozpoznat předky Abrahamovy a objasnit, proč Abrahamovi patří v dějinách spásy tak významné místo.
- uvědomit si obrovskou hodnotu Genese a vážit si jí jako slova Božího, které nás zpravuje o původu a počátku světa i lidstva.

studijní činnost

1. Přečti si ve své Bibli Gn 1 – 11.
2. Prostuduj si všechny části v rozvinutí lekce, zodpověz všechny otázky a své odpovědi si vždy zkontroluj. Zvláštní pozornost věnuj uvedeným mapám a diagramům. Nakonec si vypracuj osobní test. Svě odpovědi si porovnej s těmi, které jsou uvedeny na konci učebnice.

rozvinutí lekce

POČÁTKY V GENESI

Úkol 1. *Rozpoznej různé počátky vylíčené v Genesi.*

Genesis je řecké slovo a znamená *počátek, původ, zdroj*. Je to opravdu přiléhavé jméno pro první knihu Bible: *Genese* nás totiž zpravuje o počátku všeho, vyjma samotného Boha, jenž nemá počátek ani konec. Kniha se zabývá původem všeho, co existuje. Uspokojuje přirozenou lidskou zvědavost týkající se minulosti i toho, jak povstal tento svět. My křesťané přijímáme její záznam jako první a zcela autentické vylíčení stvoření vesmíru a záměru, který má s ním Bůh – jeho Stvořitel a svrchovaný Pán. Další Boží zjevení určené člověku je založeno na základu, který tvoří události a pravdy v knize znané jako *Genese*. Z *Genese* se například cituje více než 60krát v sedmnácti novozákonních knihách.

1. Přiřaď jednotlivé pasáže Písma (levý sloupec) k popisovaným počátkům (pravý sloupec).

.... a Gn 1,1 – 25	1) Rodina
.... b Gn 1,26 – 31	2) Národy světa
.... c Gn 3,1 – 7	3) Svět
.... d Gn 3,8 – 24	4) Civilizace
.... e Gn 4,1 – 15	5) Lidstvo
.... f Gn 4,16 – 9,29	6) Hřích
.... g Gn 10,11	7) Vykoupení

Bůh Genese

Úkol 2. *Rozpoznej pravdy týkající se zjevení Boha, jak nám je ukazuje Genesis.*

Gn 1,1 prohlašuje: „Na počátku... Bůh...“ Kdo to vlastně je Bůh? V Genesi Bůh zjevuje sebe sama jako božského Stvořitele, toho, který vždy existoval – od věků na věky. Jeho dny nemají počátek a jeho život je rovněž i bez konce. Existuje zcela odděleně od ostatních věcí. Stromy jsou Božím dílem; Bůh však není nějaký strom. Bůh stvořil Slunce, avšak Slunce není Bůh.

2. Zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením.

a Genese nám líčí počátek Boha.

b Stvoření je od Boha oddělené.

c Bůh je v Genesi vylíčen jako Stvořitel.

Událost Genese

Úkol 3. *Rozpoznej tvrzení, z kterých plyne důležitost záznamu stvoření obsaženého v Genesi.*

V první kapitole Genese se třikrát vyskytuje slovo *stvořil* (1,1. 21 a 27). Jedná se o překlad hebrejského slova, jehož význam je „učinit něco z ničeho“. Skutečnost, že Bůh učinil svět z ničeho dokládá, že vlastní veškerou moc. Pochopení této myšlenky je prvním důležitým krokem na cestě k porozumění našemu vztahu k Bohu. Bible učí, že pouze vírou můžeme vědět, že Bůh stvořil tento svět. Žd 11,3 konstatuje: „Ve víře chápeme, že Božím slovem byly založeny světy, takže to, na co hledíme, nevzniklo z viditelného.“

Tato víra v Boží slovo tvoří základ pro vztah jednotlivce k Bohu i pro jeho křesťanskou zkušenost. Bez této víry není možné zalíbit se Bohu (Žd 11,6). Jako křesťané se musíme spolehnout na slovo Boží, a ne na naše křehké a pouze částečné poznání, které je nám, lidským bytostem, dostupné.

Je mnohem důležitější přivlastnit si myšlenku, že Bůh všechno stvořil, než vlastnit názor, *kde a kdy* přesně k jednotlivým událostem stvoření došlo. Autor Genese například neuvádí žádnou tabulku s ča-

sovými údaji o zmíněných událostech. Nepředkládá nám nějaké datum. Ani se nezmiňuje o přesných zeměpisných podrobnostech v souvislosti s místem původního lidského přebývání – zahradou v Edenu. Tyto záležitosti jsou ponechány stranou. Nicméně ona důležitá ústřední pravda je zcela zřejmá: Bůh stvořil svět z ničeho; jeho stvořitelské dílo se vyznačuje záměrem, účelným uspořádáním a řádem.

Tato pravda je základem a pozadím pro zbytek Božího zjevení a *promlouvání*, tak jak se v Bibli postupně odvíjí.

3. Důležitost záznamu stvoření obsaženého v Genesi spočívá v tom, že se zde uvádí

- a) datum, kdy Bůh stvořil svět.
- b) skutečnost, že Bůh stvořil svět svým slovem.
- c) spousta zeměpisných podrobností o zahradě v Edenu.

Člověk – Boží veledílo

Úkol 4. *Popiš původní Boží záměr s lidstvem.*

Po vylíčení vzniku nebe a země zaměřují úvodní kapitoly Genese svou pozornost spěšně na člověka. Člověk je zcela zjevně tou nejdůležitější bytostí v celém Božím stvoření. Jsa učiněn, aby byl Božím obrazem, podle jeho podoby, dostává se člověk při zjevení Božího záměru do středu zájmu.

Člověku byla dána jak zodpovědnost za stvoření, tak i moc nad ním. Bůh zamýšlel, aby člověk panoval nad jeho stvořením (Gn 1,26 a 28). Postavil jej do nádherné zahrady v Edenu. Člověk se lišil od zvířat. Tato odlišnost vystupuje do popředí v událostech vylíčených v Gn 2,18 – 23. Pro člověka se však nenašla vhodná společnost, dokud Bůh nestvořil Evu – z Adamova vlastního těla. Konečně vše bylo dokonalé! Byla zde zvířecí a rostlinná říše, obě v dokonalé harmonii s člověkem, jenž měl nad nimi panovat a spravovat je. Bůh s tím byl velmi spokojen!

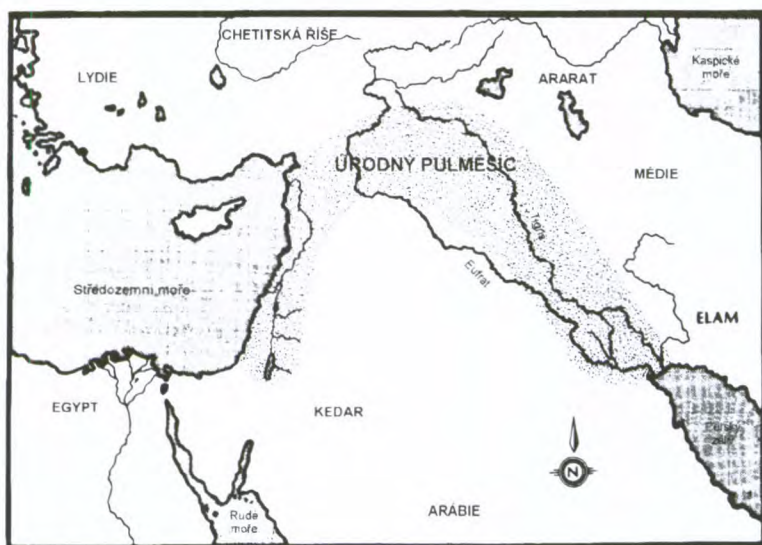
4. Přečti si Gn 2,10 – 14. Na připojené mapě vyhledej řeky, které se zde zmiňují. Všimni si vystínované plochy. Tomuto území se říká oblast „Úrodného pŕlmsíce“ – pro její tvar a vhodnost k pěstování

obilovin. Mnozí lidé, kteří se zabývají dějinami, včetně nekřesťanů, věří, že život se nejdříve objevil právě zde. Zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením.

a Ararat leží severně od „Úrodného půlměsíce“.

b Pouze jedna z řek uváděných v Gn 2,10–14 se nachází poblíž „Úrodného půlměsíce“.

c I mezi nekřesťany jsou takoví, kteří věří tomu, že život začal v oblasti tzv. „Úrodného půlměsíce“.

Bůh chtěl, aby lidé panovali nad stvořením. Zároveň však také chtěl, aby s ním měli obecenství. Ve všem, co bylo stvořeno, vládl dokonalý řád; v lidské bytosti se však nacházela mocná síla – lidská vůle. Ze začátku si člověk zvolil obecenství se svým Stvořitelem. Gn 3,8 ukazuje, že mezi Bohem a jeho dvěma lidskými přáteli toto společenství skutečně bylo. Jak úžasný čas to musel být! Avšak aby člověk a Bůh mohli mít spolu opravdové a trvalé obecenství, člověk se musel pro ně zcela svobodně rozhodnout.

Bůh dal člověku svobodnou volbu. Nestvořil člověka jako nějakou loutku, bez vůle či vlastních tužeb. Bůh chtěl, aby jej lidé milovali, protože *se tak sami rozhodli*. Ostatní stvoření – hvězdy, Slunce,

stromy – tuto svobodnou volbu nemají. Jsou nuceny pohybovat se podle předem stanoveného plánu. Avšak v případě lidských bytostí Bůh chtěl, aby se svobodně rozhodly konat jeho vůli a aby v tom nacházely zalíbení.

5. Ve dvou stručných větách popiš dva hlavní Boží záměry s lidstvem. Použij k tomu svého poznámkového sešitu.

VELIKÁ TRAGÉDIE LIDSTVA

Pád a jeho stín

Úkol 5. *Rozpoznej tvrzení, která objasňují význam a následky pádu.*

Křesťanská nauka označuje Adamovu a Evinu neposlušnost, jak nám ji líčí Gn 3,1 – 7, slovem *pád*. Již jsme viděli, jaký byl původní Boží záměr s lidstvem. Z takovýchto výšin tedy člověk spadl – proto „pád“.

Jak se události třetí kapitoly Genese odvíjejí, nalézáme Adama s Evou v zahradě Edenu. Tito první lidé mají naprosto svobodnou volbu. Je zde však přítomna ještě další osobní bytost – satan. I on byl stvořen pro vysoké cíle. Vzbouřil se však proti Bohu, přišel tím o své postavení (L 10,18) a nyní se v této zahradě snaží zmařit Boží plán: chce, aby se i člověk připojil k jeho vzpouře. Satan tehdy Adama a Evu pokoušel, aby použili svou vlastní vůli proti vůli Boží. Jako spornou otázku si vybral Boží příkaz týkající se stromu, který stál v samém středu zahrady.

6. Přečti si Gn 2,8 – 17. Ve svém sešitě zodpověz následující otázky:

a O jaký strom se v oné situaci jednalo?

b Jaký byl Boží příkaz ohledně zmíněného stromu?

Nedomnívej se, že je to něco neobvyklého, když si Bůh pro svou jedinou zkoušku vybral skutečný strom a jeho opravdové ovoce. Bůh naši poslušnost často zkouší právě prostřednictvím prostých, každodenních věcí. Satan přišel k Evě v podobě hada – tedy stvoření, které v té době bylo nepochybně zvlášť nádherné. Jak Adam, tak Eva ve zkoušce neobstáli. Jejich selhání přivedilo onu nejkritičtější změnu ve

vztahu člověka k Bohu. Je to ta nejtragičtější událost v dějinách lidstva. Bible se o ní znovu a znovu zmiňuje (viz např. Ř 5,12. 18 – 19).

7. Přečti si Gn 3,1 – 24. Pomocí číslic 1 až 6, které vepíšeš do vymezeného prostoru, uspořádej uvedené události podle časového sledu.

.... **a** Eva uposlechla satana a porušila Boží příkaz.

.... **b** Bůh dal Adamovi a Evě příkaz týkající se konkrétního stromu.

.... **c** Adam s Evou byli vyhnáni ze zahrady.

.... **d** Adam jedl zakázané ovoce.

.... **e** Adam s Evou se pokoušeli zakrýt svou nahotu.

.... **f** Bůh přioděl Adama a Evu.

Nyní si blíže povšimněme toho, k čemu ve skutečnosti došlo, když Adam a Eva zhřešili. Jejich jednání se nám jeví jako typický příklad a je nám více odhalováno v Novém zákoně. Vyznačuje se tím, že se člověk snaží uspokojit své přirozené tužby, jež mu dal Bůh, špatným způsobem. Tyto tužby jsou následovné 1) vlastnit věci, 2) mít požitek z věcí, užívat si jich, 3) dosáhnout něčeho. 1J 2,16 hovoří o naplnění těchto tužeb mimo vůli Boží jako o 1) tom, po čem dychtí člověk (žádost těla), 2) tom, co chtějí jeho oči (žádost očí) a 3) tom všem, na čem si lidé v životě zakládají (prázdna chloubka života).

8. Z Gn 3,6 uveď příslušné formulace, které odpovídají jednotlivým tužbám.

a Vlastnit věci: to, po čem člověk dychtí

.....
b Mít požitek z věcí, užívat si jich: to, co chtějí lidské oči

.....
c Dosáhnout něčeho: všechno, na čem si lidé v životě zakládají.

.....
Naši prarodiče se tedy připojili k satanově vzpouře proti Božím příkazům. Když to učinili, okamžitě se něco změnilo: začali si být

vědomi sebe, a ne Boha. Dostavilo se vědomí zatracení. Byli nuceni ukryt se před Boží svatou přítomností. „Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi.“ (Gn 3,7) Bůh Hospodin však zabil nějaké zvíře a z jeho kůže jim udělal oděv.

Duchovní život Adama a Evy odumřel – v souladu s tím, co Bůh dříve řekl. Nad jejich fyzickými těly začala viset hrozba smrti. Byli odděleni od Boha – stali se z nich sirotci. Tito první lidé se dobrovolně rozhodli opustit obecnství s Bohem a sestoupili dolů pod satanovu vládu. Z výšin Božího záměru padli do hlubin otroctví.

9. Přečti si Ž 8,4–9 a Žd 2,8. Zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením.

a Boží úmysl s člověkem byl, aby člověk nade vším panoval.

b Člověk nyní panuje nade všemi věcmi.

c Každá lidská bytost v nynější době naplňuje Boží záměr.

Bůh vyslovil soud nade všemi, kdo se podíleli na zmíněném pádu. Had dostal úděl horší než všechna ostatní zvířata (Gn 3,14). Mezi něj a člověka bylo položeno nepřátelství. Žena i muž byli od této události vystaveni utrpení, tvrdé námaze a fyzické smrti. Celý příběh končí vyhnáním člověka ze zahrady, kde panovala blaženost a dokonalé štěstí. Stalo se tak proto, aby člověk nemohl jíst ovoce ze stromu života – jinak by zůstal navěky ve svém hříšném stavu (Gn 3,22–24).

Když Bůh dával lidem svobodnou volbu, věděl, že je s tím spojeno nebezpečí, že se každý jednotlivec odvrátí od dobra ke zlu. Avšak ačkoli si byl Bůh vědom obou konečných možností, přesto se rozhodl pro tento krok. Pro některé lidi zde vždy bylo pokušení uvažovat o tom, zda Boží záměry nakonec neztroskotaly; vidí totiž svět, který je plný následků hříchu. Avšak Boží záměry nemohou nikdy ztroskotat (Iz 46,10). Bůh by byl svět nikdy nestvořil, kdyby užitek ze spasení v budoucnu mnohonásobně nepřevýšil ztrátu způsobenou lidskou neposlušností. Bůh viděl, že někteří se svobodně rozhodnou odmítnout vysvobození, které připravil. Tato pravda nás přivádí k přesvědčení o tom, jak úžasná budoucnost čeká ty, kdo přijali Boží spasení.

Bůh zaslíbil konečné vítězství – skrze ženino símě (Gn 3,15). Bylo to proroctví o Kristu, který měl přijít a lidstvo vysvobodit. Není to úžasné, že křesťan, který žije vítězný život, bude jednoho dne jíst ze stromu života! Ježíš ve Zj 2,7 zaslubuje: „Tomu, kdo zvítězí, dám jíst

ze stromu života v Božím ráji.“ Jak veliké zaslíbení pro ty, kdo se rozhodnou žít pro Boha a odmítnou následovat rady satanovy nebo se připojit k jeho vzpouře!

Opravdu, „Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty!“ (Ř 11,33). Boží záměry nebudou poraženy. Jednoho dne bude tak veliký zástup, že by ho nikdo nedokázal sečíst, ze všech ras, kmenů, národů a jazyků, zpívat píseň spasených (Zj 7,9 – 12). Věčný záměr pravého Boha se nakonec naplní!

10. Zakroužkuj písmeno před každým tvrzením, které uvádí důsledky Adamovy a Eviny neposlušnosti.

- a) Adam a Eva měli i nadále důvěrné obecenství s Bohem.
- b) Lidé byli podrobena fyzické smrti.
- c) Adam s Evou byli ze zahrady Edenu vyhnáni.
- d) Boží záměr s lidstvem ztroskotál.
- e) Adamovi a Evě bylo znemožněno jíst ze stromu života.

Potomci a zkáza

Kain, Ábel a Šét

Úkol 6. *Uved' duchovní lekce, kterým se můžeme naučit ze života Kainova, Ábelova a Šétova.*

Bible uvádí jmény tři syny, které spolu měli Adam s Evou. Jsou to Kain, Ábel a Šét. Právě na příběhu Kaina a Ábela můžeme zřetelně vidět, v jakém stavu se nacházelo lidstvo po pádu prvních lidí. Oba, Kain i Ábel, připravili Hospodinu oběť. Bůh přijal Ábelovu oběť z prvorozených ovcí, avšak na Kainův obětní dar z plodin země neshlédl.

Kainova a Ábelova oběť, přinesené na samém úsvitu biblických dějin, jsou do určité míry ozvěnou zkušenosti jejich rodičů, Adama a Evy. Stejně jak se Adam a Eva snažili zakrýt svou nahotu (přikrýt svůj hřích), tak i Kain přinesl oběť sestávající z výsledku své vlastní práce – úrodu z plodin země. A zrovna jako Hospodin zabil nějaké zvíře a zhotovil Adamovi a Evě oděv, tak i Ábel přinesl Bohu oběť z prvo-

rozených zvířat. Bůh přioděl Adama a Evu, a Bůh také přijal Ábelovu oběť. U těchto raných událostí v dějinách lidstva tak Bůh zřetelně zjevil důležitý princip: *Aby hřích mohl být přikryt, musí nastat smrt – buď smrt hříšníka, anebo smrt někoho, kdo zaujme jeho místo a podstoupí ji místo něj.*

Počínaje Adamem a Kainem Bůh neustále poukazoval kupředu ke kříži Ježíše Krista. Bůh učinil zcela zřejmým, že zaslíbený Spasitel bude muset vytrpět trest za lidské hříchy. Všechny starozákonní oběti, kdy bylo obětováno nějaké zvíře, ukazovaly dopředu na Ježíše jako toho pravého *Beránka Božího* (J 1,29). Tyto oběti znázorňovaly smrt, kterou pak Ježíš musel podstoupit, aby odstranil hřích.

Kain a Ábel jsou představiteli odlišných postojů dvou různých skupin lidí. Jedna skupina nevidí žádnou nutnost Spasitele. Zdá se jim, že si vystačí se svou vlastní dobrotou. Lidé z té druhé skupiny vědí, že budou ztraceni, pokud nepřijmou oběť, kterou Bůh sám připravil, aby byla přinesena za jejich hříchy, a pokud mu ve věci spasení nebudou zcela důvěřovat.

11. Bůh shlédl na oběť Ábelovu, ale nepřijal Kainovu. Ve svém sešitě uveď, jakému duchovnímu principu se můžeme na tomto příkladu naučit.

Kainův postoj se ukázal být postojem úmyslné neposlušnosti: Bůh jej přece varoval, že hřích bude chtít nad ním vládnout (Gn 4,7). Svého bratra zavraždil (Gn 4,8), sám pak byl vypuzen ze země a od Boží tváře.

Gn 4,17 – 24 nám líčí další osudy Kaina a jeho potomků. Ti začali stavět města, zhotovovali různá náradí a chovali dobytek. Toto byl zároveň i počátek civilizace. Události a činnosti uvedené ve zmíněné pasáži si ve skutečnosti vyžádaly dlouhé časové údobí. Vzniklá civilizace poskytla většině lidí falešný pocit bezpečí. Svědčí o tom např. vychloubání jednoho z Kainových potomků, Lámecha (Gn 4,23 – 24).

Zatímco Kainovci budovali svou civilizaci, Adam s Evou měli dalšího syna. Když se narodil, Eva řekla: „Bůh mi vložil do klína jiného potomka místo Ábela, kterého zabil Kain“ (Gn 4,25). Ábel byl zbožným člověkem. Kdyby byl zůstal naživu, z jeho potomstva by se byl mohl narodit i Spasitel, jehož Bůh zaslíbil. Ábel však byl zavražděn. Je zřejmé, že touto vraždou se satan snažil zabránit uvedené možnosti. Nyní však Bůh dal Adamovi a Evě dalšího syna – Šéta. Skrze Šeta se

mělo naplnit Hospodinovo zaslíbení. Stojí za povšimnutí, že během života Šétova syna Enóše lidé začali vzývat jméno Hospodinovo (Gn 4,26).

Proto, aby se mohl uskutečnit Boží plán vykoupení, musela existovat rodová linie, ze které by vyšel i Spasitel. Bylo nutné, aby se Bůh stal člověkem a aby tak mohl obětovat svůj život jako výkupné za obnovení narušeného vztahu mezi člověkem a sebou samým. Šét byl shledán hodným stát se hlavou rodové linie budoucího Spasitele. Tuto linii můžeme sledovat od něj až po Krista.

12. Šétův význam v Božím plánu spasení spočívá v tom, že Šét

- a) „nespatřil smrt“.
- b) se měl stát lidským předkem Kristovým.
- c) mohl zaplatit cenu za lidský hřích.

13. Srovnej Gn 5 s L 3,36 – 38. V obou pasážích je uvedeno jedenáct lidských předků Ježíšových, počítaje ty od Adama až po Šéma. Do svého sešitu si napiš ve správném pořadí jména těchto předků.

Potopa

Úkol 7. *Rozpoznej pravdivá tvrzení týkající se potopy.*

Ve svém seznamu lidských předků Ježíše Krista jsi uvedl Henocha. Všimni si, co je o jeho životě řečeno v Gn 5,21 – 24. Porovnej si tuto pasáž s Žd 11,5 – 6. Henoch „nespatřil smrt“! Žil v obecenství s Bohem a jeho život měl netypický konec: Bůh ho vzal k sobě!

Henochův vnuk se jmenoval Lámech, Lámechův syn pak Noe. Za dnů Noeho se začala lidská bezbožnost a zvrácenost nebezpečně vzrůstat. Bujelo násilí, zlo a zkaženost. Ale Noe se Hospodinu líbil. Po celých sto dvacet let Bůh skrze Noeho varoval všechny lidi, že hodlá zničit tehdejší svět ve vodách potopy. Avšak byl to opět pouze Noe, který našel u Hospodina milost a jehož vztah byl k Hospodinu byl pro Boha přijatelný.

Bůh Noemu přikázal, aby postavil archu. Noe Boha uposlechl a postavil tuto obrovskou loď přesně podle plánu a rozměrů, které mu dal Bůh. Dnešní vědci by souhlasili se zjištěním, že loď podobná té,

jakou postavil Noe, by byla zcela plavbyschopná a dokázala by pojmout veškerý život, který měl být zachován. Při stavění archy uplatnil Noe víru v Boží slovo, které přesahovalo jeho lidské chápání. Žd 11,7 o tom říká: „Noe věřil, a proto pokorně přijal, co mu Bůh oznámil a co ještě nebylo vidět...“

Na Boží příkaz pak vešel Noe, jeho žena, jejich tři synové spolu s manželkami a zástupci všech druhů zvířecí říše do archy. Poté, co tak učinili, Bůh seslal potopu a tímto způsobem vykonal soud nad celou zemí. Hříšné lidské pokolení bylo zničeno. Noe se svou rodinou a zachráněnými zvířaty byli nuceni zůstat v arše po dobu přibližně jednoho roku. Pak vody opadly a lidstvo dostalo novou příležitost.

14. Přečti si vyprávění o potopě v Gn 6 – 8 a pak zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením

a Noe věřil, a proto uposlechl Božího varování.

b Bůh umožnil Noeho generaci, aby setrvala v hříchu.

c Noe prokázal svou víru v Boha stavbou archy.

Nový počátek

Úkol 8. *Urči fakta týkající se osidlování země potomky Noeho.*

Noe začal dějiny nové civilizace tím, že vybudoval Hospodinu oltář a obětoval na něm zápalné oběti. Jako odpověď Bůh učinil s Noem smlouvu (úmluvu), jež obsahovala zaslíbení týkající se budoucích vztahů mezi Hospodinem a lidmi. Boží jednání nám poukazuje na jeho konečný záměr při vykonání soudu nad celým světem, a tím bylo obnovení vztahu mezi ním a lidstvem.

15. Přečti si Gn 9 a pak ve svém sešitě zodpověz následující otázky:

a Jak znělo Boží zaslíbení (vv. 8 – 11)?

b Jaké znamení Bůh dal (vv. 12 – 17)?

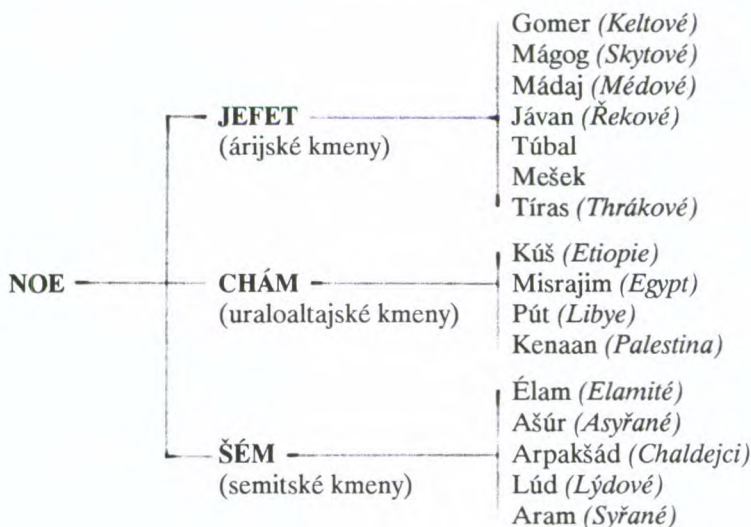
Zanedlouho poté, co se Noe a jeho synové usadili v zemi, došlo k incidentu, o kterém se zmiňuje Gn 9,20 – 27. To, co se tehdy stalo, nám ukazuje, že i takový spravedlivý muž jako Noe mohl být pokoušen a upadnout do hříchu. Uvedená událost nám také umožňuje poznat

charakter synů Noeho: Šéma, Cháma a Jefeta. Chám – na rozdíl od Šéma a Jefeta – neprojevil vůči otci náležitou úctu. Na jeho syna Kenaana pak v důsledku toho padlo prokletí obsažené v proroctví Noeho (vv. 25 – 27). Několik století nato, když Izrael obsazoval zemi zaslíbenou, přišel na její původní obyvatele – národy kenaanské – strašlivý soud.

Gn 10,1 – 32 nás seznamuje s územím, kde se potomkové Noeho usadili. Dnešní vědci, kteří se zabývají dějinami lidstva, nalézají stále větší množství důkazů, které potvrzují pravdivost informací zde uváděných. Tato zpráva je tedy jediným a zároveň i postačujícím vysvětlením pro to, jak se vlastně lidé rozšířili do všech těch míst, kde žijí nyní.

Následující přehled uvádí jména synů Noeho, jejich syny a několik národů, které vzešly z jejich potomků.

POTOMCI NOEHO A NÁRODY, KTERÉ Z NICH VZEŠLY

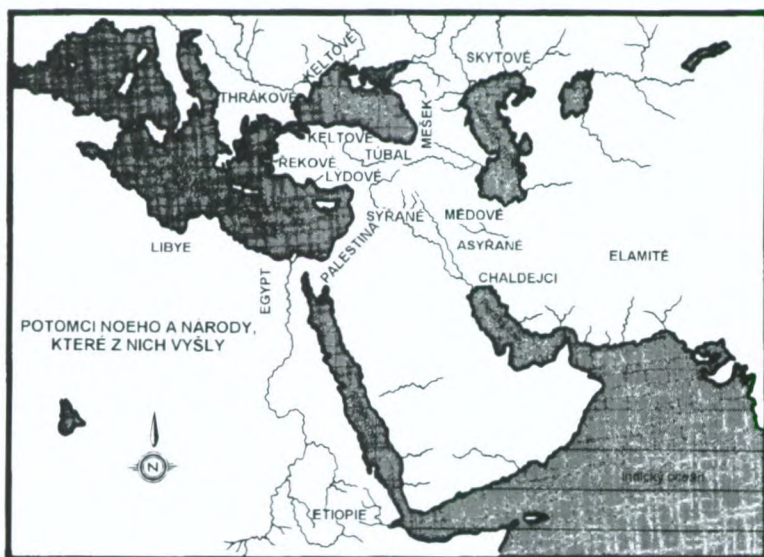
Synové Jefetovi se usadili v oblasti Černého a Kaspického moře a západně obsadili území až po dnešní Španělsko (Gn 10,2 – 5). Je pravděpodobné, že právě z nich se vyvinuly řecké a germánské národy.

Tři synové Chámovi odtáhli do Afriky (vv. 6–14). Později se rozšířili na sever do země Šineáru a do Asýrie. Vystavěli města Ninive, Babel a Akkad. Kanaan, čtvrtý syn Chámův, se usadil podél Středozemního moře, v oblasti od Sidónu až po Gerar jižně od Gázy. Kenaanci hovořili jazykem podobným tomu, který používali potomci Šémovi, ačkoli byli ve skutečnosti potomky Chámovými.

Potomci Šémovi obývali oblast severně od Perského zálivu (vv. 21 až 31). Byli rovněž označováni jako Semité. Elam, Aššur a Aram jsou místní jména spojovaná se semitskými národy.

Na připojené mapě jsou přibližně vyznačeny oblasti, ve kterých se usadili potomci Jefetovi, Chámovi a Šémovi.

16. Jaký byl Boží konečný záměr, když vykonal nad světem soud skrze vody potopy?

.....

17. Znovu si pečlivě projdi přehled potomků Noeho, mapu a popis území, která obsadili. Pak přiřaď jednotlivé syny k místům a národům, které se spojují s nimi a s jejich potomky. Do vyznačeného prostoru vepiš vždy číselné označení příslušného syna.

.... a Akkad	.... j Asyřané	1) Šém
.... b Afrika	.... k Keltové	2) Synové Chámovi
.... c Aram	.... l Chaldejci	3) Jefet
.... d Ašúr	.... m Elamité	
.... e Černé moře	.... n Etiopie (Kuš)	
.... f Kaspické moře	.... o Libye	
.... g Ninive	.... p Médie	
.... h Šineár	.... q Palestina	
.... i Španělsko	.... r Skytové	

Abraham a jeho potomci

Úkol 9. *Zvol důvod, pro který Abraham zaujímá zvlášť významné místo při studování Starého zákona.*

V dalším oddíle Genese Duch svatý zužuje spektrum naší pozornosti na Semity (Gn 11,10 – 32). Biblický text nyní uvádí deset generací, počínaje Šemem a jeho rodinou a konče Terachem a jeho rodinou. Terach spolu se svou rodinou vyšel z Kaldejského Uru a usadil se Cháranu. Součástí této rodiny byl i Abram, později nazývaný Abraham. Abraham je příkladem muže, jenž jednal na základě zjevení, které je nám dostupné z celého stvoření, jak je to vylíčeno v Ž 19. Bůh splnil zaslíbení, které Abrahamovi dal, a vedl jej vírou od začátku až do konce – „z víry k víře“ (Ř 1,17).

Abrahamovo símě neboli potomci – jak přirození, tak duchovní – jsou středem pozornosti na zbývajících stránkách Bible. Jsou nazýváni *lidem Božím*.

18. Abraham zaujímá při studování Starého zákona místo zvlášť významné, poněvadž jeho potomci

- a) byli velice početní.
- b) se nazývali Semité.
- c) jsou lidem Božím.
- d) mohou sledovat svou rodovou linii zpět až k Šémovi.

osobní test

1. Důležitost záznamu stvoření světa uvedeného v Genesi spočívá v tom, že

- a) dokládá velmi důležitou pravdu: Bůh stvořil svět z ničeho.
- b) uvádí rok, kdy došlo ke stvoření světa.
- c) přesně popisuje místo, kde ležel Eden.

2. Bůh zamýšlel, aby

- a) byl člověk zbaven veškeré zodpovědnosti.
- b) člověk panoval nade vším stvořením.
- c) jej člověk z nutnosti miloval.

3. Zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením

a Pádem zcela ztroskotaly Boží plány a záměry.

b Satan řekl Evě pravdu.

c Pád poznamenal pouze Adama a Evu.

d Aby Adam s Evou mohli být přioděni, muselo být zabito nějaké zvíře.

4. Z Boží reakce na oběti přinesené Ábelem a Kainem vyplývá následující duchovní lekce:

a) Bůh nepožaduje oběti za hřích.

b) Neexistuje žádný způsob, jak by mohl být hřích přikryt.

c) Člověk nemůže přikrýt hřích svým vlastním snažením.

5. Zakroužkuj písmeno před každým tvrzením, které je pravdivým vyličením pádu člověka.

a) Adam s Evou byli stvořeni odlišní od zvířat. Tím, že se snažili uplatňovat nad zvířaty autoritu, zhřešili. Proto také museli opustit zahradu v Edenu.

b) Adam s Evou uposlechli satanovy rady, aby odepřeli Bohu svou poslušnost. Uplatnili svou vlastní vůli k jednání proti konkrétnímu Božímu příkazu.

c) Adam a Eva se radovali z obecenství s Bohem. Později se však začali až přespříliš starat o zahradu, namísto aby trávili čas v Boží přítomnosti.

6. Noe nezahynul spolu s ostatními ve vodách potopy, poněvadž

- a) měl víru v Boží slovo.
- b) byl synem spravedlivého muže.
- c) měl několik zbožných dětí.

7. Potomci Šémovi se usadili

- a) v oblasti Černého a Kaspického moře.
- b) v severní Africe.
- c) severně od Perského zálivu.

8. Pomocí číslic 1 – 9, které vepíšeš do vyhrazeného prostoru, uspořádej chronologicky (podle časové posloupnosti) následující události:

... a Noe uvěřil Božímu slovu a postavil archu.

... b Adam s Evou uposlechli satanovy rady.

... c Ábel byl zavražděn svým bratrem Kainem.

... d Bůh stvořil nebe a zemi.

... e Narodil se Abraham.

... f Bůh seslal na hříšné lidstvo soud v podobě potopy.

... g Bůh svěřil člověku vládu nad stvořením i zodpovědnost za ně.

... h Bůh učinil smlouvu s lidstvem a potvrdil ji znamením duhy.

... i Adam a Eva museli opustit zahradu v Edenu.

9. Zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením.

a Abraham patřil k Semitům.

b Jefet byl jedním z Abrahamových předků.

c Dnešní věřící patří k *lidu Božímu*.

odpovědi na studijní otázky

10. b) Lidé byli podrobeni fyzické smrti.
c) Adam s Evou byli ze zahrady Edenu vyhnáni.
e) Adamovi a Evě bylo znemožněno jíst ze stromu života.
1. a 3) Svět.
b 5) Lidstvo.
c 6) Hřích.
d 7) Vykoupení (Gn 3,15 se považuje za proroctví o Ježíši Kristu).
e 1) Rodina.
f 4) Civilizace.
g 2) Národy světa.
11. Na uvedeném příkladu vidíme, že jediná možnost přikrytí hříchu je skrze smrt. Lidské dobré snažení není pro Boha přijatelné. (Tvoje odpověď by se měla podobat této.)
2. a Nepravdivé.
b Pravdivé.
c Pravdivé.
12. b) se měl stát lidským předkem Kristovým.
3. b) skutečnost, že Bůh stvořil svět svým slovem.
13. 1) Adam.
2) Šét.
3) Enóš.
4) Kénan.
5) Mahalalel.
6) Jered.
7) Henoch.
8) Metúšelach.
9) Lámech.
10) Noe.
11) Šém.
4. a Pravdivé.
b Nepravdivé.
c Pravdivé.
14. a Pravdivé.
b Nepravdivé.
c Pravdivé.

5. Jsou to následující záměry: a) lidstvo mělo panovat nad stvořením,
b) lidé měli žít v obecnství s Bohem. (Tvoje odpověď by se měla podobat této. Oba záměry jsi mohl uvést v libovolném pořadí.)
15. a „...nedojde již k potopě, která by zahladila zemi.“
b Bůh dal jako znamení duhu.
6. a Jednalo se o strom poznání dobrého a zlého.
b Bůh lidem zakázal jíst z něj ovoce.
16. Bůh vykonal soud nad světem, aby mohlo dojít k obnovení obecnství mezi ním a lidmi.
7. a 2
b 1
c 6
d 3
e 4
f 5
17. a 2) Synové Chámovi. j 2) Synové Chámovi.
b 2) Synové Chámovi. k 3) Jefet.
c 1) Šém. l 1) Šém.
d 1) Šém. m 1) Šém.
e 3) Jefet. n 2) Synové Chámovi.
f 3) Jefet. o 2) Synové Chámovi.
g 2) Synové Chámovi. p 3) Jefet.
h 2) Synové Chámovi. q 2) Synové Chámovi.
i 3) Jefet. r 3) Jefet.
8. Já bych tuto otázku zodpověděl následovně:
a „...viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu...“
b „...viděla, že je to strom... lákavý pro oči...“
c „...viděla, že je to strom... slibující vševědoucnost.“
(Tvoje odpověď by se měla podobat shora uvedeným.)
18. c) jsou lidem Božím.
9. a Pravdivé.
b Nepravdivé.
c Nepravdivé.

poznámky